

## به‌نامه‌ی چاودپیری ته‌ندروستی

ئايا هه‌ز ده‌كه‌يت كار بكه‌يت له‌گه‌ل پيشكه‌ش كردنى يارمه‌تى و پالپشتى كردنى خه‌لك؟  
ئايا هه‌ز ده‌كه‌يت كاره‌كه‌ت تاقى بكه‌يته‌وه له‌كاتى خوڻدن ت له‌قوناغى دواناوه‌ندى؟  
ئايا هه‌ز ده‌كه‌يت به‌دووى كار دا بگه‌رئيت يه‌كسه‌ر پاش قوتابخانه‌ى دواناوه‌ندى، به‌لام هه‌يشتا  
هه‌لت هه‌بيت به‌رده‌وام بيت له‌خوڻدن؟  
ئايا هه‌ز ده‌كه‌يت خوڻدن له‌بواریك كه هه‌ميشه كار تيايدا ده‌ست ده‌كه‌ويت؟  
ئايا هه‌ز ده‌كه‌يت له‌گه‌ل ئه‌وانى تر كار بكه‌يت؟  
كه‌واته له‌وانه‌په به‌نامه‌ى چاودپیری ته‌ندروستی گونجاو بيت بۆت.

له‌به‌نامه‌ى چاودپیری ته‌ندروستی فیری بنه‌ره‌تى يه‌كانى چاودپیری و بايه‌خى ته‌ندروستی ده‌بى.  
و چۆنيه‌تى دروستبوونى له‌شى مروف و چۆنيه‌تى كار كردنى ده‌خوڻيت. و هه‌روه‌ها فیرده‌بيت  
چۆنيه‌تى مامه‌له كردن له‌گه‌ل بارودۆخى تايه‌ت كه له‌وانه‌په رووبدات له‌كاتى كار كردن.

كارى ئايينده‌ت تاراده‌يه‌كى گه‌وره به‌ستراوه به‌په‌يوه‌نديكردن به‌خه‌لكى يه‌وه له‌ئاسته  
جياجياكانى كۆمه‌لگا، كه‌خاوه‌ن پيشه‌كى يه‌كى كه‌لتوورى و ئايينى جياوازن و تيگه‌شتنيان.  
له‌وانه‌په خه‌لكيك بينى رووبه‌روى ته‌نگى بوونه و پيويست يان به‌يارمه‌تى و پالپشتى يه‌كى زۆره.  
له‌به‌نامه‌ى چاودپیری ته‌ندروستی، له‌نيو شته‌كانى تر زانستى ده‌روون ده‌خوڻى، بۆ ئه‌وه‌ى  
بتوانيت تيبگه‌يت له‌چۆنيه‌تى كردانه‌وه‌ى خه‌لكى كاتيك توشى نه‌خوشى يه‌ك يان خه‌ميك  
ده‌بن.

## كار كردن و به‌رده‌وام بوون له‌خوڻدن

ئه‌گه‌ر به‌نامه‌ى چاودپیری ته‌ندروستيت هه‌لبژارد ده‌توانى يه‌كسه‌ر به‌دووای كاردا بگه‌رئيت پاش  
قوتابخانه‌ى دواناوه‌ندى. و به‌لام ده‌توانى هه‌روه‌ها به‌رده‌وامبوون له‌خوڻدن هه‌لبژیری له‌زانكو  
يان په‌يمانگاى بالا. و زۆرگه‌نگه‌ خولى خوڻدن هه‌لبژیری له‌قوناغى دواناوه‌ندى كه له‌پهاتووت  
ده‌كات بۆ خوڻدنك له‌ئاستيكى به‌رزتر. ئه‌گه‌ر پيشه‌خت بزانى چيت ده‌ويت بخوڻيت ده‌توانى  
پرسيار بكه‌يت له‌سه‌ره‌رشتياری خوڻدن وه‌لبژاردنه‌كانى پيشه‌پى له‌باره‌ى ئه‌و خولانه‌ى كه  
پيويسته له‌سه‌رت هه‌لبژیری و ئه‌گه‌ر پيويست به‌خولى ته‌واوكارى هه‌په.

به‌نامه‌ى چاودپیری ته‌ندروستی بناغه‌يه‌كى باشه ئه‌گه‌ر ويستت زياتر به‌رده‌وام بيت له‌بواری  
چاره‌سه‌ر له‌حاله‌تى ته‌وارى، عياده‌ى ده‌ره‌كى، چاودپیری ده‌روونى، پزىشكى مندالان، خزمه‌ت  
گوزارى به‌سالاجووان له‌مالان، شوپنى تايه‌ت به‌پياوانى به‌ته‌مه‌نه‌كان و په‌ككه‌توه‌كان،  
ته‌ندروستی خۆپا ریزی و پيشه‌ى تر.

## ئه‌و كارانه‌ى كه ده‌توانى به‌ده‌ستى بينى

كاتيك خوڻدن ته‌واوده‌كه‌يت له‌به‌نامه‌ى چاودپیری ته‌ندروستی ده‌توانى بگه‌رئيت به‌دووای كاردا  
وه‌ك په‌رستياى ياریده‌ده‌ر، ياریده‌ده‌رى چاودپیری و پاريزگارى ته‌ندروستی، ياریده‌ده‌رى  
ته‌ندروستی و يان ياریده‌ده‌رى كه‌سايه‌تى. ده‌توانى به‌رده‌وام بيت له‌خوڻدن تا بيت به  
په‌رستيار و چهندين پيشه‌ى تر له‌بواری چاودپیری و پاريزگارى ته‌ندروستی.

## ناوه‌روكى به‌نامه‌كه

بەرنامەى پارىزگارى تەندروستى پىكدىت لە چەندىن خولى خوئىدن. ھەندىك لەم خولانەى خوئىدن بەزۆرە بۆھەموو قوتابيان لە قوتابخانەكانى دواناوەندى . لەكاتىكدا خولەكانى تر تايبەتە بە بەرنامەى چاودىرى تەندروستى. و ھەندىك خولىش بەخۆت ھەلىدەبژىرىت.

ئەم بەرنامەىە بوارى تايبەتى نىشتمانى نى ىە. بەلام ئەتوانى بوارى پەرسىتارى ھەلبىزىرى كە سەرنىجت رادەكىشىت و بۆ بەرژەوھونى خۆت گەشەى پىدەىت. بۆ نموونە دەتوانى تەندروستى بخوئىنى، چاودىرى بەسالاجووان، چاودىرى و پارىزگارى دەروونى، منالان و گەنجان، چارەسەر لە ھالەتى تەوارى و يان پەككەوتن لە چالاكى يەكانى جەستەىى.

لەھەندى قووتابخانەكانى دواناوەندى بوارى تايبەتى يەكانى ناوخۆىى ديارىكراو ھەىە ھەروھەا بەرنامەى دانراو بەشيوھەكى تايبەتى. پەيوھەندى بکە بە سەرپەرشىتارى خوئىدن و ھەلبىژاردەكانى پىشەىى و ئەگەر وىستت بزانى چى بەردەستە لەو خوئىدنانەى كە دەتەوت.

### **پەيوھەندى لەگەل ژيانى پراكتىكى**

لە رىگەى بەرنامەى چاودىرى تەندروستى پەيوھەندىت دەست ئەكەوتت بە ژيانى پىشەىى يەوھ لە كاتى خوئىدن لە قۇناغى دواناوەندى و بەلایەنى كەمەوھ 15 ھەفتە لە مەشق پىكردن دەست ئەكەوتت لە شوئىنى كارکردن (APU). مەشق كردن لە شوئىنى كارکردن ئامرازىكىى باشە يارمەتیت دەدات بتوانى پەيوھەندى ببەستى كە ئەتوانى بەكارى بەىنى كاتى پىشكەش كردن بۆ كارمەنداىەتى لەپاشان. ئەگەر ئەتەوت ھەلسى بە مەشق كردن لەشوئىنىكى كارکردن لە وولاتىكى تر جگە لە سوئد دەكرىت ئەوھ رىك بخرىت.

### **ئايىندە و ھەلى كارکردن**

لەوانەىە زۆر ئاسان بىت بۆت كارىكت دەست كەوت پاش بەرنامەى چاودىرى تەندروستى. لەم سالانەى دوواىدا ھەلى كار بەنىكى بەفەدەر ژمارەى دەرىجووانى ئەم بەرنامەىە ھەبوو. ئەگەر ئاسان يان گران بىت دەستكەوتنى كار ئەوھ بەندە لەسەر ئامادەبوونت بۆ گواستەوھەت يان رۆشتن بۆ شوئىنى كار لە ناوچەىەكى دوور لەشوئىنى نىشتەجىبوونت. ھەندى شارەوانى نەختىنەى داراىى يان ھەىە كە دەتوانى كارمەندى زۆر بەكاربەىنىت لە بوارى تەندروستى. لە ئايىندەدا داواكارى يەكى زۆردەبىت لەسەر ئەوانەى كە لە بوارى چاودىرى تەندروستى كار دەكەن. ئەمەش دەگەرىتەوھ بۆ ئەوھى كە بەسالاجووان لە سوئد ژمارەيان زىاد دەبىت و دووھمىش پىوئىستى زىاتر بە چاودىرى دەبىت. ئەگەر بەردەوام بووت لە خوئىدن پاش قۇناغى دواناوەندى ئەوا ھەلىكى زۆر باشت دەبىت بۆ دەستكەوتنى كار.